

The Toronto Heschel School בית הספר על שם השל

Inspiring Jewish students to make a difference

From Slavery to Freedom

Grade 5 Integrated Unit

DRAMATIZED HAGGADAH VIDEOS AND SCRIPTS

Dramatized Haggadah Performance

The Dramatized Haggadah Performance brings all of the students' learning together through a multi-sensory presentation of the Haggadah in Hebrew, with guest appearances from the characters from the Underground to Canada.

In the PowerPoint presentation about the grade 5 unit, we have provided links for the following scenes from the Dramatized Haggadah Performance:

1. Kadesh - Colors of Freedom

https://www.youtube.com/watch?v=MjkqDtF6HGc

Julily colours of freedom (English)

Colours of slavery and freedom (Hebrew)

Shapes of slavery and freedom (Hebrew)

Hebrew script included below.

2. Urchatz

https://www.youtube.com/watch?v=jC_e44t_a4s

Julily Introduction to Urchatz (English)

Urchatz, song and dance – Miriam and the water (Hebrew)

Hebrew script included below.

3. Ma Nishtana and Avadim Hayeenu

https://www.youtube.com/watch?v=RKKMdaId_u8

Ma Nishtana Original composition (song)

Avadim Hayeenu (song)

4. Maggid

https://www.youtube.com/watch?v=etjc4EVVtuY

Julily introduction to Maggid (English)

Maggid (Hebrew)

5. 10 Plagues

https://www.youtube.com/watch?v=FYJ93pzEEg0

10 Plagues (Hebrew / music)

6. Dance and B'tzet Yisrael

https://www.youtube.com/watch?v=C-MH2bnfxmw

Dance

Betzet Yisrael (song)

Dance

To view the performance in its entirety:

Part 1 - https://www.youtube.com/watch?v=obFQ-m0Wso4

Part 2 - https://www.youtube.com/watch?v=x1NlItRBoZ8

Part 3 - https://www.youtube.com/watch?v=qjxHtL21r7s

Part 4 - https://www.youtube.com/watch?v=sj7z8Jt9SvA

GRADE 5 THE LIVING HAGGADAH

THE TORONTO HESCHEL SCHOOL APRIL 1, 2016

THE LIVING HAGGADAH

בכל דור ודור חיב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים

IN EVERY GENERATION ONE MUST ENVISION HIM/HERSELF AS IF HE/SHE LEFT EGYPT.

(PESACHIM 116B)

The Living Haggadah is the very embodiment of this directive – one that we read year after year in the *Magid* section of the Haggadah. Over months of learning across the curriculum, the Grade Five students have taken the lessons and themes of '*Be'chol Dor va Dor'* and the Exodus narrative and re-imagined them in modern times – through Chumash Studies, Hebrew and English Language Arts, Drama, Dance, Music and Visual Arts.

The Living Haggadah performance follows the order, or *Seder*, of the Passover Haggadah. Accordingly, it begins with *Kadesh*, the blessing over the first cup of wine, and ends with *Nirtzah*, the hope to be in Jerusalem in the coming year.

Each section speaks to different themes and learning goals in the respective classrooms and art studios: from vocabulary development, verb conjugation and sentence formation to role-play, lyrical movement, musical arrangement or creative knot making. Each learning experience yielded the scripts, and subsequently, the performance you will see today.

קדש KADESH

THE SEDER BEGINS WITH THE BLESSING OVER THE FIRST CUP OF WINE

In the opening scene, students welcome you to their Seder with an introduction to the central theme of The Living Haggadah: 'From Slavery To Freedom.' Students assume the role of different historical figures – from Moses and Aaron to Pharaoh and his daughter, from Miriam and the Israelite slaves to the Egyptian head taskmaster. With these characters in mind, students imagine how each would perceive 'slavery' and 'freedom' using shapes and colours as anchor points. Moses, for example, might connect brown to the colour of slavery because of the brown mortar the slaves use to make bricks; Pharaoh, on the other hand, may link shades of brown in his majestic pyramids with the idea of 'freedom'.

URCHATZ THE HANDS ARE WASHED

Students tell the *midrash* of Miriam and her special connection to water. According to tradition, the Israelites received water in the desert because of Miriam's good deeds. In this scene, various bodies of water come to life and speak to Miriam. The Nile warns of Pharaoh's plan to kill all firstborn Jewish males. The Red Sea roars warnings of the Egyptians pursuit of the Israelites. The desert well whispers thanks to Miriam for her kindness and protection.

OPTO KARPAS

THE GREEN VEGETABLE IS DIPPED IN SALT WATER

It is customary to dip a green vegetable, such as parsley or celery, in salt water to recall the season of the Exodus – spring. Just as nature is reborn in the springtime, so too were the Jewish people reborn, renewed, and reinvented as a free people. In this scene, a father and son take a leisurely stroll in the park in the spring. All is well until... the desert, flowers, birds, butterflies and wind come to life to educate them about the connection between *karpa*s, springtime and the Exodus!

The broken *matzah* in *Yachatz* represents the bread of affliction. '*Ha Lachma Anya*' is incorporated in this section of the Haggadah. The song invites all those who are hungry to partake in the Seder meal. This scene tells the story of two families: one rich and one poor. We wonder: Which family is actually rich and which family is actually poor? Students discuss the values and gifts in life that make us richer or poorer.

מה נשתנה! & עבדים היינו MA NISHTANAH? & AVADIM HAYINU MUSIC

In their weekly Music class, students created an original rendition of 'Mah Nishtana?' They began by taking the original lyrics to the first question and changing the melody to a familiar song, creating an awareness of syllables and accents. Then they composed a melody for the first question, which they shared with the class. An original melody for the song was created, to which the students composed original lyrics for the last three questions. They also suggested instrumentation for the original arrangement.

In this orchestrated rendition of 'Avadim Hayinu', composed by Ken Rabow, the lyrics express an egalitarian awareness of the ways in which slavery was experienced by both genders, as well as by one nation.

ארבעת הבנים THE FOUR CHILDREN

The Torah speaks of 'Arba'at Ha'banim': the four children. One was wise, one was wicked, one was simple and one could not ask a question. In this scene, the four sons interact with their mothers. Each son poses questions that our students created regarding the Exodus and the Seder. Every question is representative of each son's unique personality and level of understanding. Be warned: There is an impostor in the mix... a fifth son?!

מגיד MAGID THE PASSOVER STORY IS RETOLD

Within the greater framework of their Chumash class, students studied the Passover story in the *Book of Exodus*. Students worked in small groups to transform the biblical narrative into modern day skits. Each skit represents part of the Exodus story, and each skit is highlighted by key *psukim* (Biblical phrases) that students sing according to the Torah trop.

עשרת המכות THE TEN PLAGUES MUSIC

The text was studied in Chumash class and different words were emphasized for their meaning or feeling. In Music class, the students explored diverse instruments and discussed how each would best accompany a key word or phrase in the text.

רחצה RACHTZAH THE HANDS ARE WASHED AND A BLESSING IS RECITED

מוציא מצה MOTZI MATZAH BLESSINGS ARE RECITED OVER THE MATZAH

מרור MAROR

THE BITTER HERBS ARE EATEN WITH CHAROSET

In this part of the Seder, it is customary to eat romaine lettuce or horseradish as symbols of the bitter lives *B'nai Yisrael* led as slaves. The following scene explores this custom and the symbolism behind the eating of *charoset*, *matzah* and *pesach* (the shank bone). The scene is set in Poland in a religious *cheder* (classroom) in the 1800s. The learned Rabbi Leib is asking his students: "Why do we eat bitter herbs? Why do we eat matzah? and...Why did we eat the pascal lamb sacrifice?"

כורך KORECH

A SANDWICH IS MADE WITH THE MATZAH, BITTER HERBS AND HAROSET

What happens when you take two pieces of *matzah*, some *charoset* and some bitter herbs and sandwich them together? The renowned Rabbi Hillel makes an unprecedented appearance on the Heschel stage to explain his innovative and 'binding' idea.

שולחן עורך

SHULCHAN ORECH THE FESTIVAL MEAL IS EATEN

TZAFUN
THE AFIKOMEN IS FOUND... AND EATEN

BARECH
SHIR HA MA'ALOT, THE AFTER MEAL GRACE IS RECITED

הלל HALLEL

DANCE

In this scene, students sing the prayer 'Be'Tzet Yisrael', a song included in the Hallel portion of the Seder. They then perform a dance to the prayer. Students choreographed this dance after reflecting on its poetic lyrics. The dancers' movements express their understanding of 'Be'Tzet Yisrael's central theme:

B'nai Yisrael's awesome Exodus from Egypt.

נרצה

NIRTZAH THE SEDER IS CONCLUDED

This scene begins with an eager family preparing to leave for Israel, following the closing section's imperative: 'Next year in Jerusalem!' Through discussion, the family realizes that these closing words are not literal, but rather, symbolic. Students close the performance with a new rendition of 'B'Shanah Ha Ba'ah', that reflects our students' wishes for Israel.

FREEDOM AND RESPONSIBILITY LANGUAGE ARTS

UNDERGROUND TO CANADA

In Language Arts, students learn about the African Americans' dramatic journey from slavery to freedom as they read *Underground To Canada* by Barbara Smucker and explore the novel's themes of 'freedom' and 'responsibility' Throughout the reading process, students respond artfully to the narrative by taking part in 'Station Meetings'. These 'secret' meetings takes place in a dimly-lit classroom, and each participating group has a secret password. Members of each group rotate through various Station Meeting roles and tasks. There is, for example, 'The 'Conductor', who facilitates the meeting and compiles a list of comprehension questions for discussion; there is 'The Passenger' who must 'walk in the shoes' of a specific character and recount a particular part of the story from his or her perspective; or, there is 'The Fly on the Wall' who retells the story from the point of view of a minor character in the narrative.

THE SEDER PLATE PROJECT

The *Underground To Canada* novel study culminates with the Seder Plate project. It is known that slaves in the American South looked upon the Exodus from Egypt as their dream scenario, and that they longed for the sort of miraculous rescue that brought *B'nai Yisrael* out of slavery to a world of freedom. Students create a Seder Plate that would symbolically enable Julilly (a main character in the novel) and her companions to commemorate, celebrate, and transmit to future generations their 'underground journey' from slavery to freedom. This plate includes artistically rendered objects, drawn from the novel, that express themes of 'slavery', 'escape', 'rescue' and 'freedom'. In today's presentation of the Living Haggadah, be on the lookout for guest appearances by characters from *Underground To Canada*, who will introduce various Living Haggadah scenes and also present their personal experiences and the ways they correspond to *B'nai Yisrael's* own Exodus stories.

מעבדות לחרות 'FROM SLAVERY TO FREEDOM' & THE ART OF MACRAME VISUAL ARTS

In Visual Arts, we wonder: How can we artfully express our understanding of the generative topic: 'From Slavery to Freedom'? We chose the Art of Macramé - with its varied and complex knot formations and expressive potential - as our medium for responding to the complexities of the Exodus narrative and its essential themes.

The artists explored open knots and closed knots, small and elongated knots, knots arranged in clean, crisp sequences or in chaotic, textured relationships. Concurrently, we thought about what each knot could 'say' about *B'nai Yisrael's* complex journey – both physical and emotional – as they made their way from slavery to freedom.

Each artist crafted a final Macramé sculpture to illuminate a specific biblical text - one that speaks deeply to his/her heart, and this was interwoven within each art piece. In this way we have crafted, through the art of Macramé, rich links to our ancestors and their intricate pathway from slavery to freedom.

שַדֶר הפֶּסַח: קַדֵּשׁ

עדן: אַה... לא רָאִינוּ אֶתְכֶם פּה.

אופק: חַמוּדִים וַחֲמוּדוֹת, אָבוֹת וְאִפְּהוֹת...

זאב: הַאָם אַתָּם רוֹצִים לִהְצָטָרֵף לִסֶדֶר פֶּסַח שֶׁלְנוּיִּ

בָּרוּךְ אַתָּה ה׳ אֵלהֵינוּ מֵלֵךְ הָעוֹלָם

עמנואלה: הי בַּחַר בָּנוּ וְהֶאֱמִין בָּנוּ לַעֲשׁוֹת מִצְווֹת

שושנה: וּדְבָרִים טוֹבִים בַּעוֹלָם...

יהודה: וּבִגְלַל זֶה, יְהוּדִים בְּכָל הָעוֹלֶם זוֹכְרִים את הלַּיְלָה הַזֶּה.

אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל עָם וְרֹמֲמָנוּ מִכָּל לָשׁוּן וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְווֹתָיו

ַנעה ז: בְּסֵדֶר לֵיל פֶּסַח אֲנַחְנוּ שׁוֹתִים אַרְבַּעַה כּוֹסוֹת יַיִּוְ!

—הוֹדָה ס.: עם הַכּוֹס הָרְאשׁוֹנָה אֲנַחִנוּ אוֹמְרִים תּוֹדָה

סימה חנה: לַזְּמַנִּים הַטּוֹבִים בַּחַיִּים שֶׁלָנוּ...

ליה: וְלַחַגִּים הַשְּׁמֵחִים, כְּמוֹ חַג הַפֶּּסַח.

ְוְתָּתֵּן לָנוּ ה' אֱלהֵינוּ בְּאַהֲבָה מוצֵדִים לִשְׁמְחָה, חַגִּים וּזְמַנִּים לִשְּׁשׁוֹן

אלה: הָיִינוּ בְּעַבְדוּת וְה׳ הִצִּיל אוֹתָנוּ וְהוֹצִיא אוֹתָנוּ לְחָרוּת!

אֶת יוֹם חַג הַפַּצות הַיֶּה. זְמַן חֵרוּתֵנוּ, מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרַיִם

פִּי בָּנוּ בָּחַרְתָּ וְאוֹתָנוּ קִדַּשְׁתָּ מִכּּל הָעַמִּים וּמועֲדֵי קָדְשָׁדְּ בְּשִׁמְחָה וּבִשְׁשׁוֹן הִנְחַלְתָּנוּ

יעקב: בְּקדוּשׁ אֲנַחְנוּ שָׁרִים וְאוֹמְרִים: ייתּוֹדָה אֱלֹהִים מִכָּל הַלֵּב.יי

בָּרוּדְּ אַתָּה ה׳ מְקַדֵּשׁ יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים

יָּנִין? הַאָם רְאִיתֶם אֶת צֶבַע הַיַּיִן?

ָר. בּוֹעֵר. כֵּן צֶבַע הַיַּיִן הוּא צֶבַע שָׁנִי כְּמוֹ הָאֵשׁ מֵהַסְּנֶה הַבּּוֹעֵר.

תנה ס.: הַאָם זֶה הַצֶּבַע שֶׁל עַבְדוּת...

שיראל: כְּמוֹ שֶׁבְּנֵי יִשְׂרָאֵל הִרְגִּישׁוּ בְּמִצְרַיִם!

– **חנה ל.:** אוֹ הַאָם זֶה הַצֶּבַע שֶׁל חֵרוּת

לאה: כְּמוֹ יוֹנָה לְבַנָה?

קדש

צבָעִים – עבדות:

אפור

יהודה: אני משה ואני חושב שהצבע של עבדות הוא צבע **אפור** כיוון שאפור הוא הצבע של אבנים והלב של פרעה הוא כמו אבן.

שחור

אופק: אֲנִי יתרוּ ואני חוֹשב שֶׁהַצֶּבַע שֶׁל עַבְדוּת הוּא צֶבַע שָׁחוֹר... מִשׁוּם שָׁשָּׁחוֹר הוּא צֶבַע של חוֹשֶׁךְ ואני מרגיש שאין יותר אור בעולם – יש רק חושך שאנחנו עבדים.

כחול

שושנה: אני בת פרעה ואני חושבת שֶׁהַצֶּבַע שֶׁל עַבְּדוּת הוּא צֶּבַע כחול משום שכחול הוא הצבע של מים, וכל יום העבדים של האבא שלי צמאים למים! כחול הוא גם כן הַצֶּבַע של הדְּמָעוֹת שלהם כשהם מקבלים מקות. כל יום הם בוכים כי הם רוצים להיות חופשיים.

אדם

ליה: אֲנִי אהרון וַאֲנִי חוֹשְׁב שֶׁהַצֶּבַע שֶׁל **עַבְדוּת** הוּא צֶּבַע **אָדֹם**... כִּי לפרעה יש לב אדום וכשאני מאד כּוֹעֵס עליו הלחיים שלי הופכות לאדום!

<u>זהב</u>

שיראל: אני פרעה ואני חושב שהצבע של עבדות הוא צבע זהב משום שיש לי הרבה צמידים וחפצים מזהב ולעבדים אין כלום! גם

כן, זהב הוא הצבע של כסף וכשבני ישראל עובדים, אני לא צריך לשלם להם כסף על העבודה שהם עושים!

יאבָעִים – חרות:

כסף

עמנואלה: אני שפחה ואני חושבת שהצבע של חֵרוּת הוא צבע כסף מִשׁוּם שהכוכבים הם בצבע כסף ואני מרגישה חופשיה עכשיו כשאני מסתכלת על הכוכבים בשמים.

כחול

נועה: אני מרים ואני חושבת שְּׁהָצֶבַע של חֵרוּת הוא צֶבַע כַּחוֹל... מפני שכחול הוא הצבע של מים והמים תמיד זורמים חופשיים! כחול הוא גם הצבע של ים סוף שאנחנו חצינו בדרך לחרות!

ירוק

הדסה גיטל: אני משה ואני חושב שהצבע של חרות הוא צבע ירוק כיוון שירוק הוא הצבע של השדות ושם יכולים לרוץ ולהרגיש שאין אף דבר בעולם שיכול לעצור אותנו!

אדם

עדן: אֲנֵי פַּרְעֹה ואני חושב שֶׁהַצֶּבַע שֶׁל חרות הוּא צֶבַע אָדֹם... מְשׁוּם שֶׁאָדֹם הוּא הַצֶּבַע שֶׁל כעס ואני מאד כועס שבני ישראל יוצאים ממצרים! אהבתי לראות את הדם האדום שלהם כשהם קבלו מכות! מה אני אעשה עכשיו בלי העבדים שלי!!

צורות:

:מעוין

זכאי: אני משה

זאב: ואני אהרון

זכאי וזאב: ואנחנו חושבים שהצורה של עבדות היא מעויַן...

זאב: משום שֶׁמְעוּיָן היא הצורה של יַהֲלוֹמִים ויש לפרעה הָרָשָׁע הרבה יַהַלוֹמִים על הַכֶּתֵר שלו!

זכאי: וּלַמְעוּיָן יש הרבה פִּינוֹת חַדּוֹת וזה מַרְגִּישׁ כמו הַקּוֹל הַחַד של פרעה כל פעם שהוא אומר שהוא לא יִשְׁלַח את בני ישראל!

צגול:

אלה: אֲנִי שְׁפָחה ואני חוֹשׁבות שֶׁהַצּוּרָה שֶׁל עַבְדוּת הִיא עִיגּוּל... כִּי עִיגּוּל היא בְּצוּרָה של עַיִן ושל דִּמְעָה. העיניים שלנו מאד עֲיֵפוֹת ואנחנו בוכות כי אנחנו שָׁבוּרוֹת.

<u>ריבוע:</u>

יעקב וחנה ס: אֲנַחְנוּ עֲבָדִים וַאֲנַחְנוּ חוֹשְׁבִים שֶׁהַצוּרָה שֶׁל עַבְדוּת הִיא רִיבּוּעַ...

חנה ס.: כי רִיבּוּעַ היא הצורה של אַחוּזַת קֶבֶר ושל בֵּית סֹהַר.

יעקב: וְרִיבּוּעַ הִיא הַצּוּרָה של כְּלוּב! אין לנו חוֹפֶשׁ וזה כמו שאנחנו מלוכדים בתוך כְּלוּב או קוּפְסָא פֹּה במצרים. ריבוע היא גם צורה

פְּשׁוּטָה עם אַרְבָּעָה צְּדָדִים אותו הדבר, כמו שאנחנו עושים אותו דבר כל יום!

מלבן:

נועה: אֲנִי פרעה ואני חושב שֶׁהַצוּרָה שֶׁל חרות הִיא מֵּלְבֵּן... מְשׁוּם שֶׁמלבן הִיא הַצוּרָה שֶׁל הַּלְבָנִים שֶׁבני ישראל צריכים לִבְנוֹת שֶׁמלבן הִיא הַצוּרָה שֶׁל הַלְּבָנִים שֶׁבני ישראל צריכים לִבְנוֹת לפירמידות היפות שלי! מלבן היא גם הצורה של הַשּׁוֹטִים שֶׁמַכִּים את העבדים!

משלש:

סימה חנה: אֲנִי מרים ואני חושבת שֶׁהַצוּרָה שֶׁל עַבְּדוּת הִיא מְשֻׁלָּשׁ... משום שכמו שיש לִמְשׁוּלֶשׁ פִּינּוֹת חַדּוֹת, פרעה עושה לנו חַיִּים קָשִׁים, חַדִּים וְלֹא פְּשׁוּטִים! כֹּל יוֹם אנחנו עוֹבְדִים קָשֶׁה ובּוֹנִים פִּירָמִידוֹת בְּצוּרַת מְשֻׁלָשׁים.

אליפסה:

חנה ל.: אני יוכבד

לאה: ואני שפחה

חנה ל. ולאה: ואנחנו חושבות שהצורה של חָרוּת היא אֱלִיפְּסָה...

חנה ל.: כִּיוֵּון שֶׁאֶלִיפְּסָה היא הַצּוּרָה של הַתֵּיבָה שֶׁבָּה שַׂמְתִּי את הַתִּינוֹק שלי משה. הוּא חֵי בִּגְלַל הַתֵּיבָה הַוֹּאת!

לאה: יְאֶלִיפְּסָה היא הַצוּרָה של בֵּיצָה. פַּרְעֹה כְּבָר לא יכול לִשְׁבּוֹר אוֹתָנוּ עם עַבוֹדָה קָשָׁה כִּמוֹ שֵׁשׁוֹבִרִים בֵּיצָה!

וּרְתַץ

תנה ס.: אַחֲרֵי הַקּדּוּשׁ אֲנַחְנוּ רוֹחֲצִים אֶת הַיָּדַיִם בְּמַיִם. (שׁוֹפָכִים מַיִם עַל הַיָּדַיִם)

לאה: שִׁמְעוּ! שִׁמְעוּ אֱת הצְלִיל הָרַךְ שֵׁל הַמַּיִם.

זכאי: שִׁמְעוּ אֶת הַזֶּרֶם הַשׁוֹטֵף שֶׁל נָהָר הַנִּילוּס בְּמִצְרִים זֹ**כאי:**

לאה: שָׁמְעוּ אֶת הָרַעִשׁ שֶׁל הַגַּלִּים שֵׁל יָם סוּף

זכאי: שִׁמְעוּ אֶת הַקּוֹל הָרָם שֶׁל מִרְיָם הַנְּבִיאָה

לאה + זכאי: הִיא שָׁרָה אֶת שִׁירַת הַיָּם בְּתֹף וּמָחוֹל.

אלה: לְמִרְיָם תִּמִיד הָיָה קֶשֶׁר מְיָחָד עִם הַמַּיִם אֶפְשָׁר אֲפִלּוּ לִשְׁמוֹעַ אֶת הַמִּלָּה יייָםיי בַּשֵּׁם שֶׁלָּה : מר־יָם

יעקב: לְפִי הַמִּדְרָשׁ, מִרְיָם הָיְתָה אַחַת מֵהַמְּיַלְּדוֹת שֶׁהִצִּילָה אֶת הַבָּנִים הַיְּהוּדִיִּים כַּאֲשֶׁר פַּרְעֹה צִוָּה לִזְרֹק אוֹתָם בְּיָם.

עמנואלה: ״הַיָּם לֹא יִקַּח אֶת אַחִי״ צְעֲקָה מִרְיָם.

**קבוּצָה #1 ** יהודה ושושנה

מִרְיָם לָחֲשָׁה לַיְּאוֹר בְּקוֹל שָׁקֵט:

עמנואלה: "בְּבַקְשָׁהּ אל תקשיב לְפָּרְעָהּ. הוּא מֶלֶךְ רַע.

בּיְאוֹר מלמל לְמִרְיָם בְּקוֹל מבולבל:

אני לא רוצה להרוג את התינוקות אבל פַּרְעֹה מתעקש ואני" רק יאור. אבל... אני ים טוב, לא רע כמו פרעה. אני אזרום לעט כדי להציל את התינוקות."

> זאב: כַּאֲשֶׁר אִמָּהּ - יוכבד - שָׂמָה אֶת מֹשֶׁה בַּתֵּבָה בַּנָּהָר מִרְיָם יָרְדָה לַנָּהָר לִשְׁמֹר עַל מֹשֶׁה בַּתֵּבָה. הִיא רָאֲתָה אֶת זֶרֶם הַנָּהָר מֵבִיא אֶת הַתֵּבָה לְבַת פַּרְעֹה.

> > **קבוּצָה 2# ** שיראל והדסה גיטל

מִרְיָם קראה לַיְּאוֹר בְּקוֹל דּוֹאֵג:

עמנואלה: "יאור, אני מאד פוחדת שמשה לא יהיה בסדר. בבקשה תשמור על האח שלי ותחבא אותו בסוף שלך! הוא צריך לחיות, אתה מבין אותי!"

בּיָאוֹר שָׁר לְמִרְיָם בְּקוֹל שלו:

"ט-ט-טוב, מרים, אני מבין. אני אשמור על האח שלך כי הוא חמוד, אבל מה אני עושה עם פרעה בא? אני פוחד."

חנה ל.: וְאַחַר-כך, כְּשֶׁבְּנֵי יִשְׂרָאֵל עָבְרוּ בֵּין גַּלֵי יָם סוּף, מִרְיָם הָיְתָה הָרְאשׁוֹנָה שֶׁשָּׁרָה וְרָקְדָה:

עמנואלה: ״וּבְרוּחַ אַפֶּידּ נֶעֶרְמוּ מַיִם, נִאְבוּ כְּמוֹ נֵד נֹזלִים.״

**קְבוּצְה 3# ** ליה ועדן

מִרְיָם צָעַקָּה לַגַּלִּים שֶׁל יָם סוֹף בִּקוֹל נבהל:

עמנואלה: "בבקשה מים תפתחו ותנו לנו לעבור! פרעה בא אחרינו! מהר! מהר! אם אתה עוזר לנו אז בגללך בני ישראל יהיו חופשיים!"

בּגַּלִים ענוּ לְמִרְיָם בְּקוֹל מְלַטֵּף:

"מרים, מרים, אל תדאגי – ה' רואה את הכל וה' יעזור לבני ישראל. גם אנπנו אוהבים לעזור לבני ישראל עכשיו שהם צריכים עזרה. **נעה ז.:** וְגֵשׁ נַּם אַנָּדָה שֶׁמְּסַפֶּּרֶת עַל ״בְּאֵר מִרְיָם״. כְּשֶׁבְּנֵי יִשְׂרָאֵל נָדְדוּ בַּמִּדְבָּר בְּאֵר הַפֶּלֶא תָּמִיד הָלְכָה אִתָּם. הַבְּאֵר נָתְנָה לָהֶם מַיִם כְּשֶׁהֵם הָיוּ צְמֵאִים. חוֹלִים שֶׁשְׁתוּ מֵהַמַּיִם שֶׁל הַבָּאֵר נִרְפָּאוּ!

**קבוצה 4# ** נועה ס. ואופק

יִריָם לחשה לַבִּאֵר בִּקוֹל רך:

"באר, באר, בקשה תני לבני ישראל את המים שלך. והם אנשים טובים ופה במדבר הם צמאים וπולים."

בַּבְּאֵר קראה לְמִרְיָם בְּקוֹל רָגוּעַ:

"את ילדה טובה, מרים, ואני אעשה את כל מה שאת רוצה. את יכולה לתת לבני ישראל את המים שלי כי כל מה שאני רוצה זה שבני ישראל יהיו בריאים!"

אלה: אַחֲרֵי שָׁמִּרְיָם מֵתָּה, הַבְּּאֵר נֶעֶלְמָה – וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל צָעֲקוּ כִי שׁוּב לֹא הָיוּ לַהֵם מַיִם!

סימה חנה: לְפִי הַמִּדְרָשׁ, הי בָּרָא אֶת הַבְּאֵר הַזּאת בְּעֶרֶב שַּׁבָּת. אַבְרָהָם קִבֵּל אֶת הַבְּאֵר וְנָתַן אוֹתָהּ להגר. הַגָּר נָתְנָה אֶת הַבְּאֵר לְיִצְחָק. אַבָל הַבָּאֵר נֶעֶלְמָה בַּזְּמַן שֶׁבְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיוּ עֲבָדִים בִּמִצְרַיִם.

זכאי: הַם הָיוּ צְמֵאִים - הַגּוּף הָיָה צָמֵא לְמַיִם, וְהַנֶּפֶשׁ הָיְתָה צְמֵאָה לְחַבָּשׁ.

יעקב: בּגְלַל הַמַּעֲשִּׁים הַטּוֹבִים שֶׁל מִרְיָם הַבְּּאֵר חָזְרָה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל: לָכֵן קָרְאוּ לַבְּאֵר, בְּאֵר מִרְיָם!

חנה ס.: בְּסֵדֶר פֶּסַח אֲנַחְנוּ אוֹמְרִים בְּרָכָה עַל כּוֹס נוֹסֶפֶּת: ״כּוֹס מִרְיָם״.

לאה: הַכּּוֹס הַזֹּאת מְלֵאָה בְּמַיִם כִּי מִרְיָם הַנְּבִיאָה נָתְנָה לָנוּ מַיִם כְּשָׁהָיִינוּ צְמֵאִים.